

3 Závěrečné poznatky

Jak bylo výše uvedeno, sběr dat proběhl úspěšně a Česká republika splnila podmínky pro zařazení sebraných dat do mezinárodní databáze. Účast škol i respondentů ve školách byla vysoká a školní koordinátoři v naprosté většině (95 %) uvedli, že zajistit sběr dat bylo pro ně snadné či relativně snadné (případné menší problémy byly vyřešeny), pro ostatní to nebylo lehké, ale poradili si. Přesto v průběhu sběru dat vyplynuly některé poznatky, které jsou hodné povšimnutí. Těm bude věnována tato závěrečná kapitola, která může sloužit jako inspirace pro případné budoucí vlny šetření TALIS.

3.1 Dotazníky

Přestože ze zkušenosti s předběžným šetřením pro TALIS 2013 nebyla identifikována potřeba dotazníků v jiném jazyce než českém, při komunikaci se školami vybranými pro účast v hlavním sběru dat tohoto šetření se ukázalo, že mezi respondenty budou i takoví, kteří češtinu neovládají. Neplánovaně a dodatečně tak bylo potřeba připravit anglickou verzi dotazníku pro učitele i ředitele. Pro případné budoucí vlny šetření TALIS tedy doporučujeme počítat s tím, že ne všichni učitelé a ředitelé na školách poskytujících výuku na úrovni ISCED 2 ovládají český jazyk, a připravovat preventivně oba dotazníky v češtině a angličtině (příp. možno i v jiných jazycích, např. němčině či španělštině).

Po zkušenosti s předběžným šetřením byla pro hlavní sběr dat připravena přeložená verze Slovníku pojmů pro školní koordinátory, aby mohli pomáhat respondentům objasňovat některé pro ně méně srozumitelné výrazy¹¹. To se osvědčilo a doporučujeme tedy v této praxi pokračovat – vzhledem k zaměření dotazníků a potřebě ptát se na odborné záležitosti. Zároveň by bylo dobré se dále snažit na mezinárodní i národní úrovni o co nejjednodušeji a nejsrozumitelněji formulované otázky, zejména pro učitele. To představuje nelehký úkol, neboť na národní úrovni musí překlad dotazníku co nejlépe vystihovat jeho mezinárodní verzi v anglickém jazyce a na mezinárodní úrovni je třeba myslet na to, aby bylo možné výsledky jednotlivých zemí porovnávat a také sledovat některé jevy v delším časovém horizontu (je tedy třeba, aby znění vybraných otázek zůstalo totožné s tím, jaké bylo v předešlé vlně šetření).

3.2 Online platforma

Přes zdokonalení platformy online sběru dat na základě připomínek zemí z předběžného šetření měli někteří respondenti stále potíže s tím, že dotazník vyplnili, ale neklikli na závěrečné „dokončit“, tedy jej neuzavřeli pro další přihlášení. Toto úskalí jsme předvíдали, proto jsme školní koordinátory požádali, aby předali respondentům potřebné instrukce – přesto k tomuto problému docházelo. Dle výpovědi školních koordinátorů se tak dělo z důvodu, že se respondentům na

---

¹¹ Tento dokument byl primárně sepsán mezinárodním konsorciem pro potřebu co nejpřesnějšího překladu dotazníků.